

EBA/GL/2017/15

23/02/2018

Wytyczne

w sprawie powiązanych klientów
zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 39
rozporządzenia (UE) nr 575/2013

1. Zgodność i obowiązki sprawozdawcze

Status niniejszych wytycznych

1. Niniejszy dokument zawiera wytyczne wydane zgodnie z art. 16 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010¹. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 właściwe organy i instytucje finansowe dokładają wszelkich starań, aby zastosować się do tych wytycznych i zaleceń.
2. Wytyczne przedstawiają stanowisko EUNB w sprawie odpowiednich praktyk nadzoru w ramach Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego lub tego, jak należy stosować prawo europejskie w konkretnym obszarze. Właściwe organy określone w art. 4 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, do których wytyczne mają zastosowanie, powinny stosować się do wytycznych poprzez wprowadzenie ich odpowiednio do swoich praktyk (np. poprzez dostosowanie swoich ram prawnych lub procesów nadzorczych), również jeżeli wytyczne są skierowane przede wszystkim do instytucji.

Wymogi dotyczące sprawozdawczości

3. Zgodnie z art. 16 ust. 3 rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 właściwe organy muszą poinformować EUNB, czy stosują się lub czy zamierzają zastosować się do niniejszych wytycznych lub danego zalecenia lub podają powody niestosowania się do dnia 23/04/2018. W przypadku braku informacji w tym terminie właściwe organy zostaną uznane przez EUNB za niestosujące się do niniejszych wytycznych.
4. Informacje należy przekazać poprzez wysłanie formularza dostępnego na stronie internetowej EUNB na compliance@eba.europa.eu z dopiskiem „EBA/GL/2017/15”. Informacje przekazują osoby upoważnione do informowania o niestosowaniu się do wytycznych w imieniu właściwych organów. Wszelkie zmiany dotyczące stosowania się do wytycznych także należy zgłaszać do EUNB.
5. Zgodnie z art. 16 ust. 3 przekazywane informacje publikuje się na stronie internetowej EUNB.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie ustanowienia Europejskiego Urzędu Nadzoru (Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego), zmiany decyzji nr 716/2009/WE oraz uchylenia decyzji Komisji 2009/78/WE (Dz.U. L 331 z 15.12.2010, s. 12).

2. Przedmiot, zakres stosowania i definicje

Przedmiot i zakres stosowania

6. W niniejszych wytycznych określono podejście, jakie instytucje, zgodnie z definicją w art. 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia (UE) nr 575/2013, powinny przyjmować podczas stosowania wymogu w odniesieniu do grupy co najmniej dwóch klientów w „grupie powiązanych klientów” ze względu na to, że stanowią jedno ryzyko zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 39 tego rozporządzenia.

Adresaci

7. Niniejsze wytyczne skierowane są do właściwych organów określonych w art. 4 ust. 2 ppkt (i) rozporządzenia (UE) nr 1093/2010 oraz do instytucji finansowych określonych w art. 4 ust. 1 rozporządzenia nr 1093/2010.

Definicje

8. O ile nie określono inaczej, pojęcia stosowane i zdefiniowane w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013 i dyrektywie 2013/36/UE mają w niniejszych wytycznych takie samo znaczenie.

3. Wykonanie

Data rozpoczęcia stosowania

9. Niniejsze wytyczne stosuje się od dnia 1 stycznia 2019 r.

Uchylenie

10. Wytyczne Komitetu Europejskich Organów Nadzoru Bankowego w sprawie wdrożenia przejrzanych zasad dotyczących dużych ekspozycji z dnia 11 grudnia 2009 r. tracą moc ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2019 r.

4. Grupy powiązanych klientów na podstawie kontroli

11. Podczas stosowania art. 4 ust. 1 pkt 39 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 instytucje mają obowiązek przyjąć założenie, że co najmniej dwóch klientów stanowi jedno ryzyko, jeżeli zachodzi między nimi stosunek kontroli.
12. W wyjątkowych przypadkach, jeżeli instytucje są w stanie wykazać, że nie istnieje jedno ryzyko pomimo występowania stosunku kontroli między klientami, powinny one udokumentować odpowiednie okoliczności uzasadniające dany przypadek w sposób szczegółowy i zrozumiały. Na przykład w szczególnych przypadkach, gdy jednostka specjalnego przeznaczenia kontrolowana przez innego klienta (tj. jednostkę inicjującą) jest w pełni wyodrębniona i wyłączona z masy upadłościowej, tak że nie występuje ewentualny kanał zarażenia, a zatem nie ma jednego ryzyka, między jednostką specjalnego przeznaczenia a jednostką kontrolującą, istnieje możliwość wykazania, że nie istnieje jedno ryzyko (zob. scenariusz C w załączniku).
13. Instytucje powinny stosować koncepcję kontroli zgodnie z definicją w art. 4 ust. 1 pkt 37 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 w następujący sposób:
- a) W odniesieniu do klienta, który przygotowuje skonsolidowane sprawozdanie finansowe zgodnie z krajowymi przepisami stanowiącymi transpozycję dyrektywy 2013/34/UE², instytucje powinny opierać się na stosunku kontroli między jednostką dominującą a jej jednostkami zależnymi w rozumieniu art. 22 ust. 1 i 2 dyrektywy 2013/34/UE. W tym celu instytucje powinny odpowiednio połączyć klientów na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego klientów. W związku z tym odniesienia do dyrektywy 2013/34/UE należy rozumieć jako odniesienia do przepisów krajowych stanowiących transpozycję dyrektywy 2013/34/UE w państwie członkowskim, w którym klienci instytucji mają obowiązek przygotowywać skonsolidowane sprawozdania finansowe.
 - b) W przypadku klientów, którzy przygotowują skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości przyjętymi przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1606/2002, instytucje powinny opierać się na stosunku kontroli między jednostką dominującą a jej jednostkami zależnymi w rozumieniu wspomnianych standardów rachunkowości. W tym celu instytucje powinny odpowiednio połączyć klientów na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego klientów.
 - c) W przypadku klientów, do których nie ma zastosowania lit. a) lub b) niniejszego ustępu (np. osób fizycznych, rządów centralnych i klientów, którzy przygotowują skonsolidowane sprawozdania finansowe zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi w państwie

² Artykuł 22 ust. 1 i 2 dyrektywy 2013/34/UE zastąpił treść art. 1 dyrektywy 83/349/EWG, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 37 rozporządzenia (UE) nr 575/2013. Zgodnie z art. 52 dyrektywy 2013/34/UE odniesienia do uchylonej dyrektywy należy rozumieć jako odniesienia do dyrektywy 2013/34/UE i odczytywać zgodnie z tabelą korelacji w załączniku VII do tej dyrektywy.

trzecim), instytucje powinny uznawać za stosunek kontroli każdy stosunek między jednostką a dowolną osobą fizyczną lub osobą prawną podobny do stosunku między jednostką dominującą a jednostką zależną, o którym mowa w lit. a) i b) niniejszego ustępu.

Przy dokonywaniu oceny instytucje powinny uznać dowolne z następujących kryteriów za świadczące o występowaniu stosunku kontroli:

- i. posiadanie większości praw głosu akcjonariuszy lub członków w innym podmiocie;
- ii. prawo lub zdolność do wyznaczania lub usuwania większości członków organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego innego podmiotu;
- iii. prawo lub zdolność do wywierania dominującego wpływu na inny podmiot na podstawie umowy lub klauzuli aktów założycielskich lub umów spółki.

Inne ewentualne wskaźniki kontroli, które instytucje powinny uwzględnić w ocenie, obejmują, co następuje:

- iv. uprawnienie do podejmowania decyzji o strategii lub kierowaniu działalnością podmiotu;
- v. uprawnienie do podejmowania decyzji w sprawie kluczowych transakcji, takich jak przeniesienie zysku lub straty;
- vi. prawo lub zdolność do koordynowania organów zarządzających podmiotu z organami zarządzającymi innych podmiotów w ramach wspólnego celu (np. jeżeli te same osoby fizyczne uczestniczą w organie zarządzającym lub zarządzie co najmniej dwóch podmiotów);
- vii. posiadanie ponad 50% udziałów w kapitale innego podmiotu.

14. Mając na uwadze, że decydującym czynnikiem oceny występowania stosunku kontroli są albo kryterium rachunkowości, albo wskaźniki kontroli wyznaczone w ust. 13 lit. a), b) i c), instytucje powinny połączyć co najmniej dwóch klientów na podstawie stosunku kontroli zgodnie z opisem w niniejszej sekcji, nawet jeżeli klienci ci nie są objęci tymi samymi skonsolidowanymi sprawozdaniami finansowymi, ponieważ mają do nich zastosowanie zwolnienia na podstawie odpowiednich zasad rachunkowości, na przykład art. 23 dyrektywy 2013/34/UE.

15. Instytucje powinny połączyć dwóch lub więcej klientów w grupę powiązanych klientów na podstawie stosunku kontroli między tymi klientami bez względu na to, czy ekspozycje wobec tych klientów są lub nie są wyłączone ze stosowania limitu dużych ekspozycji na podstawie art. 400 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 lub zgodnie z wyłączeniami na podstawie przepisów krajowych mających na celu wykonanie art. 493 ust. 3 tego rozporządzenia.

5. Alternatywne podejście do ekspozycji wobec rządów centralnych

16. Zgodnie z definicją grupy powiązanych klientów w art. 4 ust. 1 pkt 39 ostatni akapit rozporządzenia (UE) nr 575/2013 instytucje mogą dokonać oceny występowania grupy powiązanych klientów oddzielnie dla każdej osoby bezpośrednio kontrolowanej przez rząd centralny lub bezpośrednio wzajemnie powiązanej z rządem centralnym („podejście alternatywne”)³.

17. W tym samym przepisie dopuszcza się częściowe stosowanie podejścia alternatywnego polegającego na oddzielnej ocenie osób fizycznych lub prawnych podlegających bezpośredniej kontroli rządu centralnego lub bezpośrednio wzajemnie powiązanych z rządem centralnym (zob. scenariusz CG 1 w załączniku).

18. W przepisie uściślono również, że:

- a) rząd centralny jest włączony do każdej z grup powiązanych klientów z podziałem na osoby fizyczne i prawne bezpośrednio kontrolowane przez rząd centralny lub bezpośrednio wzajemnie powiązane z rządem centralnym (zob. scenariusz CG 2 w załączniku).
- b) Każda grupa powiązanych klientów w rozumieniu lit. a) obejmuje również osoby kontrolowane przez osobę lub bezpośrednio wzajemnie powiązane z osobą, która podlega bezpośredniej kontroli rządu centralnego lub jest bezpośrednio wzajemnie powiązana z rządem centralnym (zob. scenariusz CG 3 w załączniku).

19. Jeżeli podmioty bezpośrednio kontrolowane przez rząd centralny lub bezpośrednio wzajemnie powiązane z rządem centralnym są zależnie ekonomicznie od siebie, powinny tworzyć oddzielne grupy powiązanych klientów (z wyłączeniem rządu centralnego) oprócz grup powiązanych klientów utworzonych zgodnie z podejściem alternatywnym (zob. scenariusz CG 4 w załączniku).

20. Zgodnie z ostatnim zdaniem w art. 4 ust. 1 pkt 39 ostatni akapit rozporządzenia (UE) nr 575/2013 niniejsza sekcja wytycznych ma również zastosowanie do samorządów regionalnych lub władz lokalnych, do których ma zastosowanie art. 115 ust. 2 tego rozporządzenia, a także do osób fizycznych lub prawnych bezpośrednio kontrolowanych przez te samorzady i władze lokalne lub bezpośrednio wzajemnie z nimi powiązanych.

³ Zgodnie z art. 400 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 składniki aktywów stanowiące należności od rządów centralnych, banków centralnych lub podmiotów sektora publicznego, którym w postaci niezabezpieczonej przypisano by wagę ryzyka równą 0 % zgodnie z podejściem standardowym, są wyłączone ze stosowania art. 395 ust. 1 (limity dużych ekspozycji) tego rozporządzenia.

6. Tworzenie wzajemnych powiązań na podstawie zależności ekonomicznej

21. Podczas oceny wzajemnych powiązań między klientami na podstawie zależności ekonomicznej, zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 39 lit. b) rozporządzenia (UE) nr 575/2013, instytucje powinny uwzględnić szczególne okoliczności każdego przypadku, zwłaszcza jeżeli trudności finansowe lub upadłość klienta oznaczałyby trudności z finansowaniem lub spłatą dla innego klienta (zob. scenariusze E 1, E 2, E 3 i E 4 w załączniku).

22. Jeżeli instytucja jest w stanie wykazać, że trudności finansowe lub upadłość klienta nie będzie oznaczać trudności z finansowaniem lub spłatą dla innego klienta, klientów tych nie należy traktować jako jednego ryzyka. Dodatkowo dwóch klientów nie należy traktować jako jednego ryzyka, jeżeli klient jest ekonomicznie zależny od innego klienta w ograniczony sposób, co oznacza, że klient łatwo może znaleźć zastępstwo dla drugiego klienta.

23. Instytucje powinny uwzględnić w szczególności następujące sytuacje podczas oceny zależności ekonomicznej:

- a) Jeżeli klient całkowicie lub częściowo zagwarantował ekspozycję wobec innego klienta, a ekspozycja jest tak znaczna dla gwaranta, że może narazić go na problemy finansowe w razie wystąpienia roszczenia⁴.
- b) Jeżeli klient ponosi odpowiedzialność zgodnie z jego statusem prawnym członka podmiotu, na przykład komplementariusza w spółce komandytowej, a ekspozycja jest tak znaczna dla klienta, że klient mógłby mieć problemy finansowe w razie pojawienia się roszczenia wobec podmiotu.
- c) Jeżeli znaczna część przychodów brutto lub wydatków brutto (w skali rocznej) pochodzi z transakcji z innym klientem (np. właścicielem nieruchomości mieszkalnej/handlowej, której najemca płaci znaczną część czynszu), którego nie można łatwo zastąpić.
- d) Jeżeli znaczna część produkcji lub produktu klienta jest sprzedawana innemu klientowi instytucji, a produkcji lub produktu nie można łatwo sprzedać innym klientom.
- e) Jeżeli oczekiwane źródło środków pieniężnych na spłatę pożyczek co najmniej dwóch klientów jest takie samo, a żaden z klientów nie ma innego niezależnego źródła dochodów, które mogłyby obsłużyć pożyczkę lub zostać wykorzystane do jej pełnej spłaty.

⁴ Sytuacja odnosi się do gwarancji, które nie spełniają wymogów kwalifikowalności przewidzianych w części trzeciej, tytuł II, rozdział IV (Ograniczanie ryzyka kredytowego) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i, w konsekwencji, w nawiązaniu do metody substytucyjnej (o której mowa w art. 403 tego rozporządzenia), nie mogą być używane do celów ostrożnościowych.

- f) Inne sytuacje, w których klienci są prawnie lub umownie wspólnie związani obowiązkami wobec instytucji (np. dłużnik i jego współkredytobiorca lub dłużnik i jego współmałżonek/partner).
 - g) Jeżeli znaczna część wierzytelności lub zobowiązań klienta stanowi wierzytelność lub zobowiązanie wobec innego klienta.
 - h) Jeżeli klienci mają wspólnych właścicieli, udziałowców lub zarządców. Na przykład grupy horyzontalne, gdzie jednostka jest powiązana z co najmniej jedną inną jednostką, ponieważ wszystkie mają taką samą strukturę akcjonariuszy bez jednego akcjonariusza posiadającego pakiet kontrolny lub ponieważ zarządzanie nimi przebiega w sposób ujednoczony. Zarządzanie może być przedmiotem umowy zawartej między jednostkami lub odbywać się na podstawie klauzuli aktów założycielskich lub umów tych jednostek, lub, jeżeli organy administrując lub nadzorcze jednostki oraz co najmniej jedna inna jednostka składają się w znacznej części z tych samych osób.
24. Instytucje powinny również wziąć pod uwagę niewyczerpujący wykaz sytuacji w ust. 23 podczas oceny powiązań między podmiotami z równoległego systemu bankowego⁵. Institutions should give due consideration to the fact that relationships between entities falling under the definition of shadow banking entities will most likely consist not of equity ties but rather of a different type of relationship, i.e. situations of de facto control or relationships characterised by contractual obligations, implicit support or potential reputational risk (e.g. sponsorship or even branding).
25. Jeżeli klient instytucji jest ekonomicznie zależny od co najmniej dwóch klientów, którzy nie są zależni od siebie nawzajem, instytucja powinna przypisać tych klientów do oddzielnych grup powiązanych klientów (wraz z zależnym klientem).
26. Instytucje powinny utworzyć grupę powiązanych klientów, w której co najmniej dwóch ich klientów jest zależnych ekonomicznie od danego podmiotu, nawet jeżeli ten podmiot nie jest klientem instytucji.
27. Instytucje powinny połączyć dwóch lub więcej klientów w grupę powiązanych klientów na podstawie zależności ekonomicznej między tymi klientami bez względu na to, czy ekspozycje wobec tych klientów są lub nie są wyłączone ze stosowania limitu dużych ekspozycji na podstawie art. 400 ust. 1 i 2 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 lub zgodnie z wyłączeniami na podstawie przepisów krajowych mających na celu wykonanie art. 493 ust. 3 tego rozporządzenia.

⁵ Zgodnie z definicją w wytycznych EUNB w sprawie limitów dotyczące ekspozycji wobec podmiotów z równoległego systemu bankowego, które prowadzą działalność bankową poza uregulowanymi ramami na mocy art. 395 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 575/2013: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/large-exposures/guidelines-on-limits-on-exposures-to-shadow-banking>

Zależność ekonomiczna w zakresie głównego źródła finansowania

28. Instytucje powinny rozważyć sytuacje, w których problemy z finansowaniem jednego klienta mogą przełożyć się na innego klienta na podstawie jednokierunkowej lub dwukierunkowej zależności od tego samego źródła finansowania. Nie dotyczy to przypadków, w których klienci pozyskują finansowanie z tego samego rynku (np. rynku papierów komercyjnych) lub zależność klientów od istniejącego źródła finansowania jest spowodowana gorszą zdolnością kredytową klienta, przez co nie mogą w łatwy sposób zastąpić tego źródła finansowania.
29. Instytucje powinny rozważyć przypadki, w których wspólne źródło finansowania zapewnia sama instytucja, jej grupa finansowa lub jej powiązane strony (zob. scenariusze E 5 i E 6 w załączniku)⁶. Samo bycie klientem tej samej instytucji nie wiąże się z koniecznością połączenia klientów w grupy, jeżeli instytucję zapewniającą finansowanie można łatwo zastąpić.
30. Instytucje powinny również ocenić wszelkie ryzyko zarażenia lub ryzyko idiosynkratyczne, które może pojawić się w następujących sytuacjach:
- a) korzystanie z jednego podmiotu finansującego (np. tego samego banku, którego nie można łatwo zastąpić);
 - b) wykorzystywanie podobnych struktur;
 - c) poleganie na zobowiązaniach z jednego źródła (np. gwarancjach, wsparciu jakości kredytowej w transakcjach strukturyzowanych lub instrumentach wsparcia płynności nieobjętych zobowiązaniem), z uwzględnieniem jego wypłacalności, zwłaszcza, jeżeli występuje niedopasowanie terminu zapadalności między terminem zapadalności aktywów bazowych a częstotliwością potrzeb w zakresie refinansowania.

⁶ Motyw 54 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 stanowi, że „ Istotne jest również, aby przy określaniu, czy istnieją grupy powiązanych klientów, a zatem ekspozycje stanowiące jedno ryzyko, brać pod uwagę również ryzyko, którego źródłem jest fakt istnienia wspólnego źródła znaczącego finansowania zapewnionego przez samą instytucję, jej grupy finansowe lub powiązane strony”.

7. Stosunek między wzajemnymi powiązaniemiami na podstawie kontroli a wzajemnymi powiązaniemiami na podstawie zależności ekonomicznej

31. Instytucje powinny najpierw określić, którzy klienci są powiązani na podstawie kontroli zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 39 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 575/2013 („grupa kontrolna”), a którzy są powiązani na podstawie zależności ekonomicznej zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 39 lit. b) tego samego rozporządzenia. Następnie instytucje powinny ocenić, czy określone grupy powiązanych klientów należy (częściowo) powiązać między sobą (np. czy grupy powiązanych klientów na podstawie zależności ekonomicznej należy połączyć z grupą kontrolną).
32. Podczas oceny instytucje powinny uwzględnić każdy przypadek oddzielnie, tj. określić ewentualny łańcuch zarażenia („efekt domina”) na podstawie danych okoliczności (zob. scenariusze C/E 1 i C/E 2 w załączniku).
33. Jeżeli klienci, którzy są częścią różnych grup kontrolnych, są wzajemnie powiązani na podstawie zależności ekonomicznej, wszystkie podmioty, dla których istnieje łańcuch zarażenia, muszą być połączone w jedną grupę powiązanych klientów. Należy brać pod uwagę możliwość zarażenia odgórnego, jeżeli klient jest zależny ekonomicznie i sam stoi na czele grupy kontrolnej (zob. scenariusz C/E 3 w załączniku). Zarażenie oddolne klientów, którzy kontrolują podmiot zależny ekonomicznie, należy brać pod uwagę tylko wtedy, gdy klient kontrolujący jest również zależny ekonomicznie od podmiotu, który stanowi łańcuch ekonomiczny między dwoma grupami kontrolującymi (zob. scenariusz C/E 4 w załączniku).

8. Procedury kontroli i zarządzania na potrzeby określenia powiązanych klientów

34. Instytucje powinny mieć dogłębną wiedzę o swoich klientach i stosunkach klientów. Instytucje powinny również zagwarantować znajomość i stosowanie niniejszych wytycznych przez swoich pracowników.
35. Określenie możliwych powiązań wśród klientów powinno stanowić integralną część procesu przyznawania kredytów i nadzoru instytucji. Organ zarządzający i kadra kierownicza wyższego szczebla powinny zapewnić udokumentowanie i wdrożenie odpowiednich procesów identyfikacji powiązań między klientami.
36. Instytucje powinny określić wszystkie stosunki kontroli między swoimi klientami i udokumentować je w razie potrzeby. Instytucje powinny również zbadać i udokumentować w razie potrzeby wszelkie potencjalne zależności ekonomiczne między klientami. Instytucje powinny podjąć racjonalne kroki i wykorzystać dostępne informacje w celu określenia tych powiązań. Jeżeli na przykład instytucja dowiaduje się, że klient został uznany przez inną instytucję za klienta posiadającego wzajemne powiązania (np. z powodu dostępności rejestru publicznego), powinna uwzględnić tę informację.
37. Wysiłki podejmowane przez instytucje w celu zbadania zależności ekonomicznych między ich klientami powinny być proporcjonalne do wielkości ekspozycji. Instytucje powinny zatem usprawnić proces badań przez dokładne wyszukiwanie wszelkiego rodzaju „miękkich informacji”, a także informacji, które wykraczają poza klientów instytucji, we wszystkich przypadkach, w których suma wszystkich ekspozycji wobec jednego klienta przekracza 5% kapitału Tier I⁷.
38. Aby ocenić wymogi dotyczące łączenia w grupy na podstawie połączenia stosunków kontroli i zależności ekonomicznej, instytucje powinny gromadzić informacje na temat wszystkich podmiotów tworzących łańcuch zarażenia. Może się zdarzyć, że instytucje nie będą w stanie określić wszystkich klientów, którzy stanowią jedno ryzyko, jeżeli istnieją wzajemne powiązania wynikające z podmiotów, które nie utrzymują stosunków biznesowych z instytucją i nie są znane instytucji (zob. scenariusz Mm 1 w załączniku). Jeżeli jednak instytucja ma wiedzę na temat wzajemnych powiązań za pośrednictwem podmiotów niebędących jej klientami, powinna wykorzystać te informacje przy ocenie powiązań.

⁷ Próg odnosi się do kapitału Tier I instytucji na potrzeby stosowania niniejszych wytycznych w sposób indywidualny. Próg odnosi się do kapitału Tier I grupy instytucji na potrzeby stosowania niniejszych wytycznych w sposób subskonsolidowany lub skonsolidowany.

39. Procedury kontroli i zarządzania w celu określenia powiązanych klientów powinny być przedmiotem okresowego przeglądu, aby zapewnić ich odpowiedniość. Instytucje powinny również monitorować zmiany we wzajemnych powiązaniach, przynajmniej w kontekście okresowych przeglądów pożyczek oraz w przypadku planowanego znacznego wzrostu pożyczki.

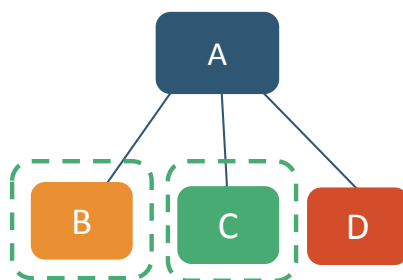
Załącznik: Ilustracje

Scenariusze przedstawione w niniejszym załączniku ilustrują stosowanie wytycznych w odniesieniu do grup powiązanych klientów objętych definicją w art. 4 ust. 1 pkt 39 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 z perspektywy instytucji sprawozdającej.

Grupy powiązanych klientów na podstawie kontroli

Scenariusz C 1: Przypadek wyjątkowy (brak jednego ryzyka pomimo występowania kontroli)

Instytucja sprawozdająca posiada ekspozycje wobec wszystkich podmiotów wymienionych poniżej (A, B, C i D). Podmiot A sprawuje kontrolę nad podmiotami B, C i D. Jednostki zależne B, C i D są jednostkami specjalnego przeznaczenia/spółkami celowymi.

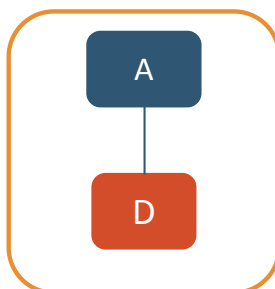
Aby ocenić, czy nie ma jednego ryzyka pomimo występowania stosunku kontroli, instytucja sprawozdająca powinna sprawdzić co najmniej wszystkie z następujących elementów w odniesieniu do każdej jednostki specjalnego przeznaczenia/spółki celowej (podmioty B, C i D w niniejszym scenariuszu):

- i) brak wzajemnych zależności ekonomicznych lub innych czynników, które mogłyby wskazywać na istotną pozytywną korelację między jakością kredytową jednostki dominującej A a jakością kredytową jednostek specjalnego przeznaczenia/spółek celowych (B, C lub D). Wśród innych czynników potencjalna zależność od jednostki dominującej A w zakresie źródeł finansowania i niektóre kryteria uniemożliwiające dekonsolidację jednostek specjalnego przeznaczenia/spółek celowych lub wyłączenie z bilansu aktywów sekurytyzowanych zgodnie z mającymi zastosowanie zasadami księgowości zostały ocenione jako potencjalne znaki istotnej pozytywnej korelacji.
- ii) Specjalny charakter jednostek specjalnego przeznaczenia/spółek celowych, zwłaszcza ich wyłączenie z masy upadłościowej (na podstawie art. 300 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 575/2013) – w takim znaczeniu, że istnieją skuteczne uzgodnienia, na podstawie których aktywa jednostek specjalnego przeznaczenia/spółek celowych nie będą dostępne dla

wierzycieli jednostki dominującej A w przypadku niewypłacalności – i jeżeli dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez jednostkę specjalnego przeznaczenia/spółkę celową normalnie aktywa referencyjne, które są zobowiązaniami stron trzecich.

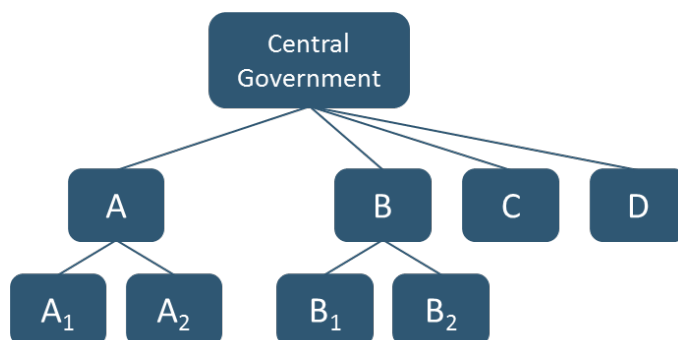
- iii) Strukturalne wzmocnienie w sekurytyzacji oraz oddzielenie obligacji jednostek specjalnego przeznaczenia/spółek celowych od obligacji jednostki dominującej A, np. występowanie postanowień w dokumentach transakcyjnych, które zapewniają obsługę i ciągłość działalności.
- iv) Zgodność z przepisami na podstawie art. 248 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 dotyczących warunków rynkowych.

Po dokonaniu oceny wszystkich tych elementów instytucja sprawozdająca może stwierdzić na przykład, że jednostki zależne B i C nie stanowią jednego ryzyka z jednostką dominującą A. W konsekwencji instytucja sprawozdająca musi uwzględnić grupę powiązanych klientów złożonych tylko z klientów A i D. Instytucja powinna udokumentować oceny i ustalenia w szczegółowy sposób.

Alternatywne podejście do ekspozycji wobec rządów centralnych

Aby zilustrować możliwe scenariusze, wykorzystuje się następujący ogólny scenariusz: rząd centralny bezpośrednio kontroluje osoby prawne (A, B, C i D). Podmioty A i B same sprawują bezpośrednią kontrolę nad dwoma jednostkami zależnymi każdy (A₁/A₂, B₁/B₂). Instytucja sprawozdająca posiada ekspozycje wobec rządu centralnego i wszystkich wymienionych podmiotów.

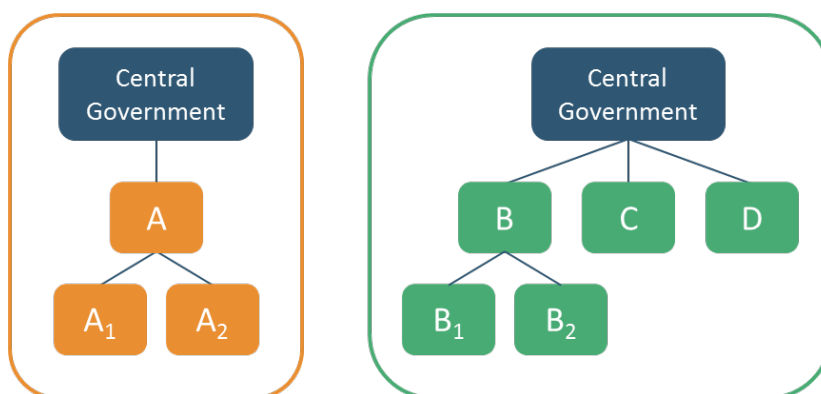

Central Government

Rząd centralny

Scenariusz CG 1: Podejście alternatywne – częściowe stosowanie

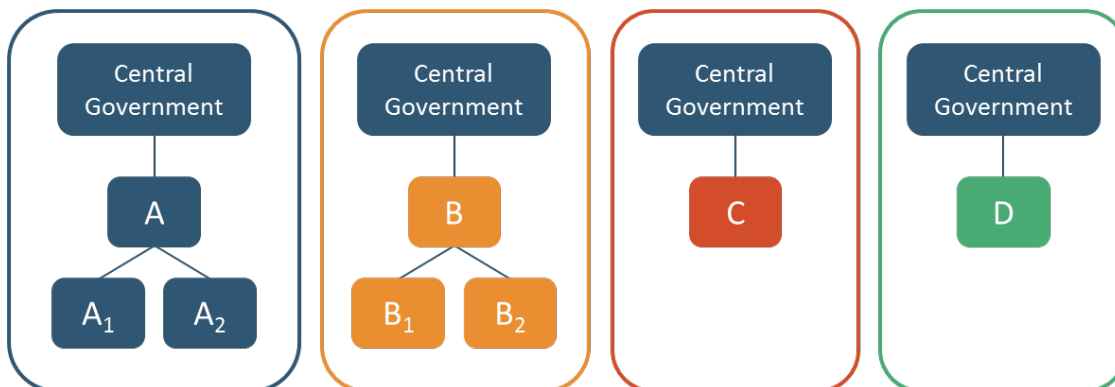
Instytucja sprawozdająca może wyodrębnić tylko jedną grupę (rząd centralny/A/wszystkie kontrolowane lub zależne podmioty A) i stosuje ogólne traktowanie wobec reszty (rząd centralny/B, C i D/wszystkie podmioty kontrolowane lub zależne B):

Central Government

Rząd centralny

Scenariusz CG 2: Podejście alternatywne – używane w odniesieniu do wszystkich podmiotów zależnych bezpośrednio

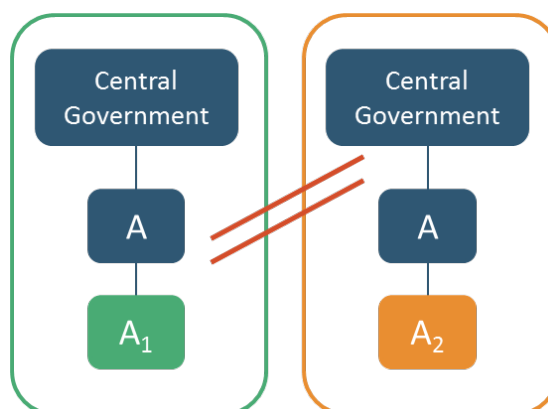

Central Government

Rząd centralny

Scenariusz CG 3: Podejście alternatywne – mające zastosowanie co najmniej na „poziomie pierwszym/drugim”

W scenariuszach CG1 i CG2 podmioty A, B, C i D stanowią „drugi poziom”, tj. poziom bezpośrednio poniżej rządu centralnego („pierwszy poziom”). W tym przypadku wyodrębnienie z całej grupy powiązanych klientów jest możliwe. Jednak podmioty A₁, A₂, B₁ i B₂ są powiązane tylko w sposób pośredni z rządem centralnym. Wyodrębnienie na ich poziomie nie jest możliwe (np. zarówno podmiot A₁ jak i podmiot A₂ należy włączyć do grupy „rząd centralny/A”):

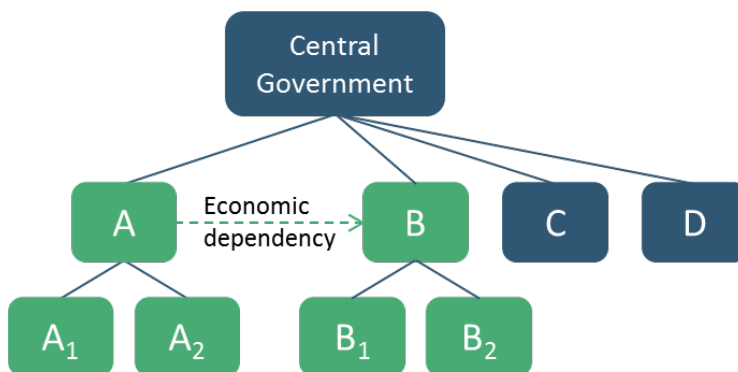

Central Government

Rząd centralny

Scenariusz CG 4: „Powiązania horyzontalne na „drugim poziomie”

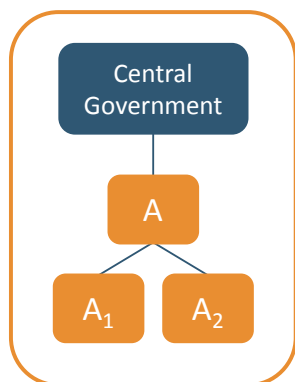
W odróżnieniu od ogólnego scenariusza przedstawionego powyżej podmioty A i B są zależne ekonomicznie (trudności płatnicze B byłyby zaraźliwe dla A):

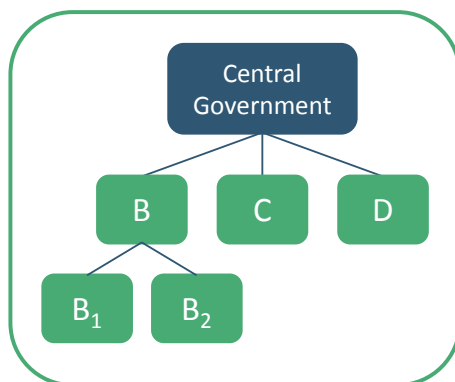
Central Government
Economic dependency

Rząd centralny
Zależność ekonomiczna

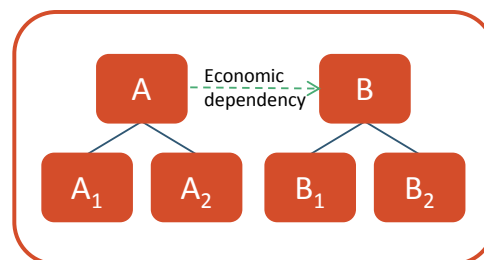
Przy założeniu, że instytucja sprawozdająca stosuje podejście alternatywne tylko częściowo, jak opisano w scenariuszu CG1 powyżej, należy uwzględnić następujące grupy powiązanych klientów:

Central Government
Economic dependency

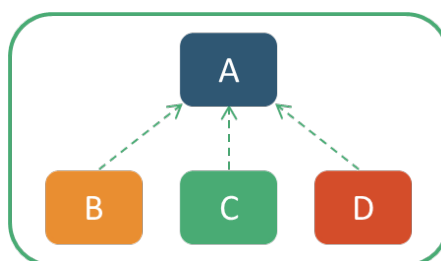
Rząd centralny
Zależność ekonomiczna

Tworzenie wzajemnych powiązań na podstawie zależności ekonomicznej

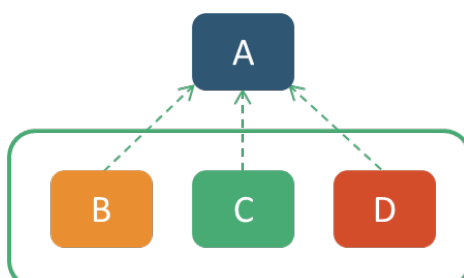
Scenariusz E1: Przypadek główny

Instytucja sprawozdająca posiada ekspozycje wobec wszystkich podmiotów wymienionych poniżej (A, B, C i D). Podmioty B, C i D są zależne ekonomicznie od podmiotu A. Stąd bazowy czynnik ryzyka dla instytucji wynosi we wszystkich przypadkach A. Instytucja musi utworzyć jedną obszerną grupę powiązanych klientów w miejsce trzech pojedynczych. Brak zależności między podmiotami B, C i D nie ma znaczenia.

Scenariusz E2: Odchylenie od głównego przypadku (brak bezpośredniej ekspozycji na źródło ryzyka)

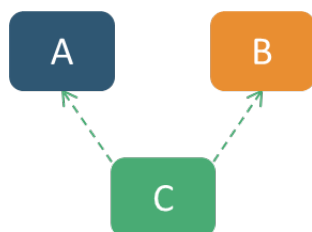
Istnieje wymóg łączenia w grupy, nawet jeżeli instytucja sprawozdająca nie posiada bezpośredniego ryzyka wobec podmiotu A, lecz wie o zależności ekonomicznej każdego klienta (B, C i D) od podmiotu A. Jeżeli ewentualne trudności płatnicze podmiotu A mogą przejść na podmioty B, C i D, wszystkie te podmioty odnotują trudności płatnicze, jeżeli podmiot A będzie miał problemy finansowe. Dlatego należy traktować je jak jedno ryzyko.

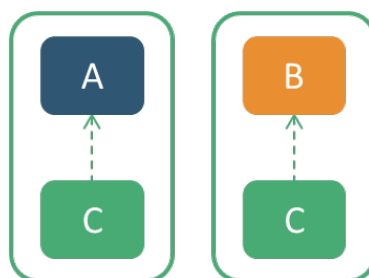
Podobnie jak w scenariuszu E 1, brak zależności między podmiotami B, C i D nie ma znaczenia. Podmiot A narzuca wymóg łączenia w grupę, chociaż sam nie jest klientem i tym samym nie jest częścią grupy powiązanych klientów.

Scenariusz E 3: Pokrywające się grupy powiązanych klientów

Jeżeli podmiot jest zależny ekonomicznie od dwóch (lub więcej) innych podmiotów (należy odnotować, że trudności płatnicze jednego z pozostałych podmiotów (A lub B) mogą przełożyć się na trudności podmiotu C),

należy włączyć go do grup powiązanych klientów oby (wszystkich) podmiotów:

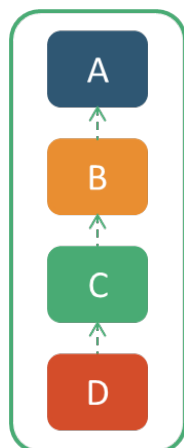
Argument, że ekspozycja wobec C liczy się podwójnie, nie jest słuszny, ponieważ ekspozycja wobec C jest uważana za jedno ryzyko w dwóch oddzielnych grupach.

Limit dużych ekspozycji jest stosowany oddzielnie (tj. limit odnosi się raz do ekspozycji wobec grupy A/C, a raz do ekspozycji wobec grupy B/C).

Ponieważ nie ma zależności między A i B, nie trzeba tworzyć obszernej grupy (A + B + C).

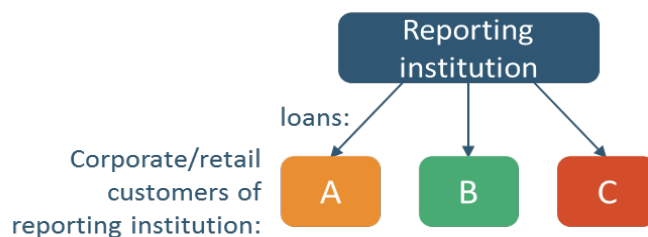
Scenariusz E 4: Łańcuch zależności

W przypadku „łańcucha zależności” wszystkie podmioty, które są ekonomicznie zależne (nawet jeżeli zależność jest jednokierunkowa) muszą być traktowane jako jedno ryzyko. Utworzenie trzech pojedynczych grup (A + B, B + C, C + D) nie byłoby odpowiednie.

Scenariusz E 5: Instytucja sprawozdająca jako źródło finansowania (brak wymogu łączenia w grupy)

W poniższym scenariuszu instytucja sprawozdająca jest jedynym dostawcą środków finansowych dla trzech klientów. Nie jest to „zewnętrzne źródło finansowania”, które łączy trzech klientów, lecz źródło finansowania, które można normalnie zastąpić.

Reporting institution

Loans

Corporate / retail customers of reporting institution

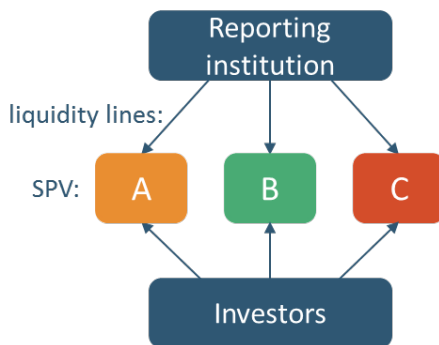
Instytucja sprawozdająca

Pożyczki

Klienci korporacyjni / detaliczni instytucji sprawozdającej

Scenariusz E 6: Instytucja sprawozdająca jako źródło finansowania (wymóg łączenia w grupy)

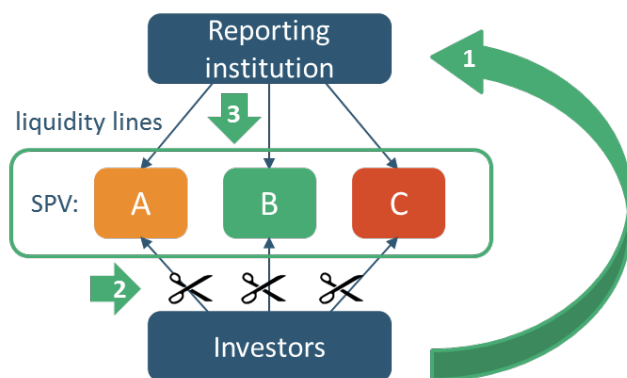
W poniższym scenariuszu instytucja sprawozdająca jest jedynym dostawcą środków finansowych dla trzech klientów (zbliżone struktury):

Reporting institution
Liquidity lines
SPV
Investors

Instytucja sprawozdająca
Instrumenty płynnościowe
Spółka celowa
Inwestorzy

W takim przypadku sama instytucja sprawozdająca może stanowić źródło ryzyka (bazowy czynnik ryzyka), jak stwierdzono w motywie 54 rozporządzenia (UE) nr 575/2013⁸:

- 1 ... negative assessment/perception of investors of liquidity situation of reporting institution
- 2 ... investors withdraw from SPV
- 3 ... liquidity lines are simultaneously drawn

→ A, B, C constitute a single risk, the reporting institution itself is the linking factor

Reporting institution
Liquidity lines
SPV
Investors
Negative assessment / perception of investors of liquidity situation of reporting institution

Instytucja sprawozdająca
Instrumenty płynnościowe
Spółka celowa
Inwestorzy
Ocena negatywna / spojrzenie inwestorów na sytuację płynnościową instytucji sprawozdającej

⁸ Motyw 54 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 stanowi: „ Istotne jest również, aby przy określaniu, czy istnieją grupy powiązanych klientów, a zatem ekspozycje stanowiące jedno ryzyko, brać pod uwagę również ryzyko, którego źródłem jest fakt istnienia wspólnego źródła znaczącego finansowania zapewnionego przez samą instytucję, jej grupy finansowe lub powiązane strony”.

Investors withdraw from SPV

A, B, C constitute a single risk, the reporting institution itself is the linking factor

Wycofanie inwestorów ze spółki celowej

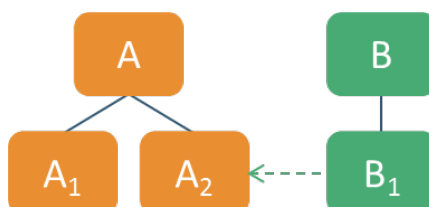
Podmioty A, B i C stanowią jedno ryzyko, sama instytucja sprawozdająca jest czynnikiem łączącym

W scenariuszu powyżej nie ma różnicy, czy instrumenty płynnościowe odnoszą się bezpośrednio do spółki celowej czy do aktywów bazowych w spółce celowej: liczy się fakt, że instrumenty płynnościowe można wykorzystać równocześnie. Dywersyfikacja i jakość aktywów również nie są istotne w tym scenariuszu, podobnie jak zależność inwestorów od tego samego sektora (np. inwestorzy na rynku papierów dłużnych zabezpieczonych aktywami), ponieważ powstało jedno ryzyko w wyniku użycia podobnych struktur i zależności od zobowiązań z jednego źródła (tj. instytucji sprawozdającej jako jednostki inicjującej i finansującej spółki celowe).

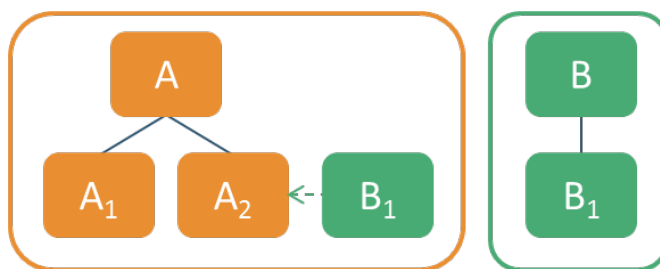
Stosunek między wzajemnymi powiązaniem na podstawie kontroli a wzajemnymi powiązaniem na podstawie zależności ekonomicznej

Scenariusz C/E 1: Wspólne występowanie kontroli i zależności ekonomicznej (zależność jednokierunkowa)

W poniższym scenariuszu instytucja sprawozdająca posiada ekspozycje wobec wszystkich podmiotów uwzględnionych w wykresie poniżej. A kontroluje A₁ i A₂, B kontroluje B₁. Ponadto podmiot B₁ jest zależny ekonomicznie od A₂ (zależność jednokierunkowa):

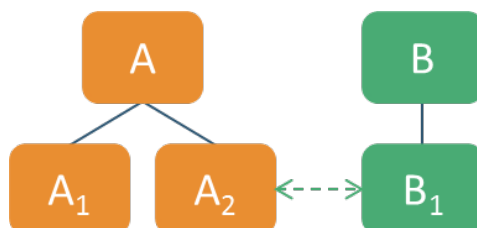
Wymóg utworzenia grupy: W tym scenariuszu instytucja sprawozdająca powinna dojść do wniosku, że podmiot B₁ należy w każdym przypadku włączyć do grupy powiązanych klientów A (grupa składa się z podmiotów A, A₁, A₂ i B₁), a także B (wówczas grupa składa się z podmiotów B i B₁):

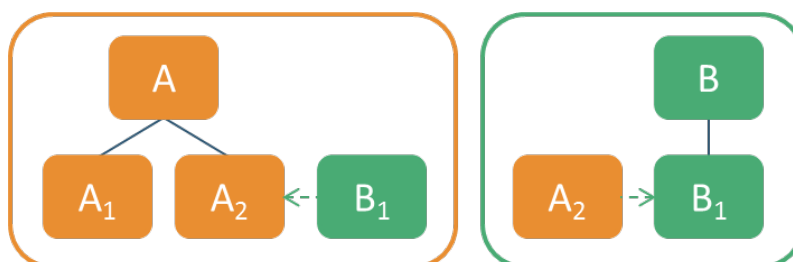
W razie problemów finansowych podmiotu A, podmiot A₂, a ostatecznie podmiot B₁ również odnotują trudności finansowe ze względu na ich prawną (A₂) i ekonomiczną (B₁) zależność. Utworzenie trzech różnych grup (A + A₁ + A₂, A₂ + B₁, B + B₁) nie wystarczyłoby do uwzględnienia ryzyka związanego z podmiotem A, ponieważ podmiot B₁, chociaż jest zależny od podmiotu A₂, a tym samym od podmiotu A, zostałby wyodrębniony z jednego ryzyka grupy A.

Scenariusz C/E 2: Wspólne występowanie kontroli i zależności ekonomicznej (zależność dwukierunkowa)

W tym scenariuszu zależność ekonomiczna A_2 i B_1 nie jest jednokierunkowa, lecz wzajemna:

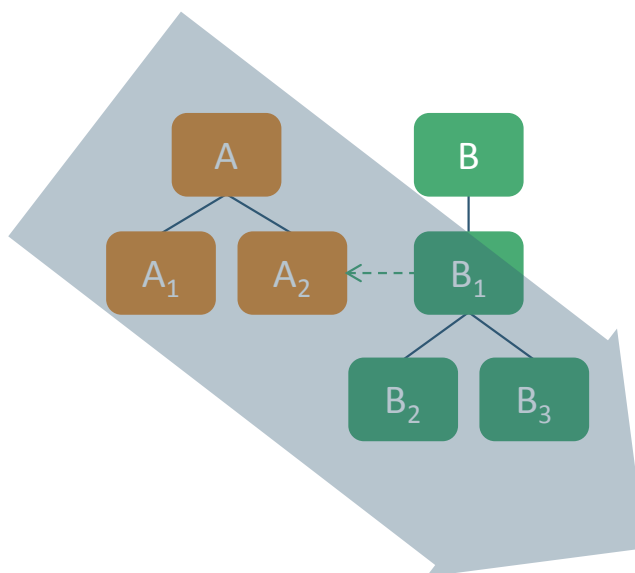

Wymóg utworzenia grupy: Podmiot A_2 należy włączyć dodatkowo do grupy B, a B_1 należy włączyć dodatkowo do grupy A:

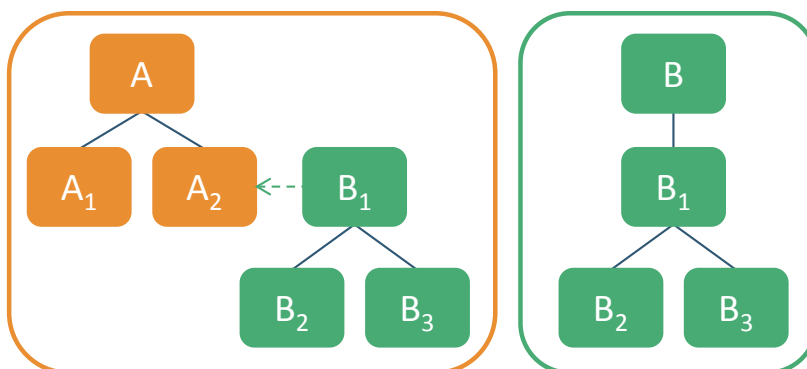

Scenariusz C/E 3: Zarażenie odgórne

W odróżnieniu od scenariusza C/E 1 powyżej, podmiot B₁ również kontroluje dwa podmioty (B₂ i B₃). W takim przypadku trudności finansowe A przejdą przez A₂ and B₁ w dół, na dwie jednostki zależne B₁ („zarażenie odgórne”).

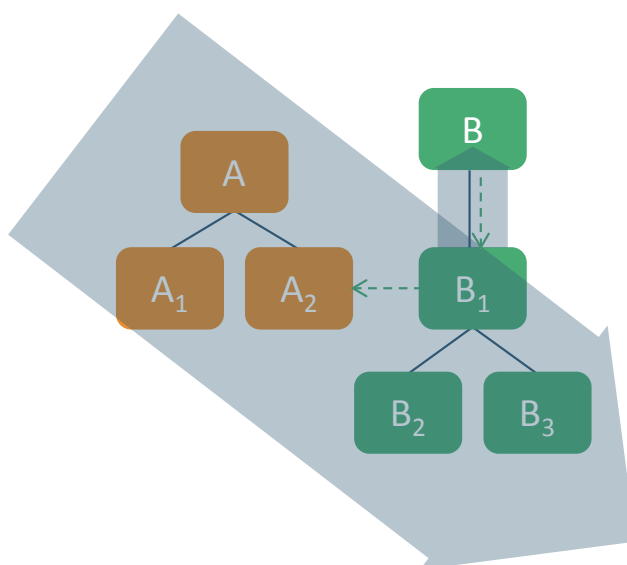

Wymóg utworzenia grupy:

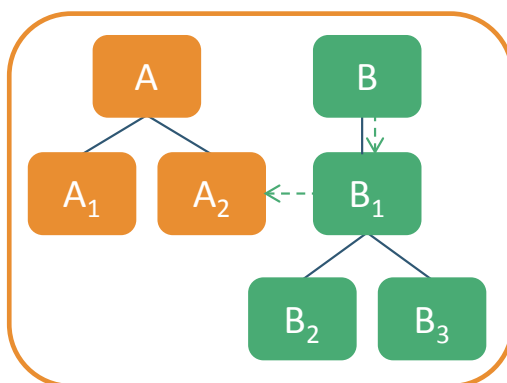

Scenariusz C/E 4: Zarażenie oddolne

Stosunek kontroli między B i B₁ nie prowadzi automatycznie do włączenia B do grupy powiązanych klientów A, ponieważ problemy finansowe podmiotu A nie powinny wywoływać trudności finansowych podmiotu B. Podmiot kontrolujący B należy jednak włączyć do grupy A, jeżeli podmiot B₁ będzie stanowił tak dużą część grupy B, że podmiot B będzie zależny ekonomicznie od podmiotu B₁. W takim przypadku trudności finansowe podmiotu A przemieszczą się nie tylko w dół, lecz również w górę do podmiotu B, powodując trudności płatnicze podmiotu B (tj. wszystkie podmioty tworzą odtąd jedno ryzyko).

Wymóg utworzenia grupy:

Procedury kontroli i zarządzania na potrzeby określenia powiązanych klientów

Scenariusz Mm 1: Limity w określaniu łańcucha zarażenia

Jeżeli rozwiniemy powyższy scenariusz (C/E 4), jednostka sprawozdająca posiada ekspozycje wobec podmiotu A i podmiotu B₃. W takim przypadku uznaje się, że instytucja sprawozdająca może nie posiadać wiedzy o łańcuchu zarażenia, a grupa powiązanych klientów być może nie została prawidłowo utworzona.

